

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo (in ekspedijer) v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 276.

V Ljubljani, v soboto 1. decembra 1894.

Letnik XXII

Vabilo na naročbo.

S 1. decembrom pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl.—kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Zaupni shod.

„Prekrasna je res kobila,
Samo da je, žal, mrtva!“
Pesem o Rolandovi kobili.

Zaupni možje so prišli in — odšli. „Novice“ pišejo, da jih je bilo nad 400, „Narod“ jih nabroji 456. Ker je bila vmes vsa garda raznovrstnih koncipientov, advokatov, notarjev in drugih velmož, ni čuda, da jih imenuje „Narod“ „najboljše može slovenskega naroda“. Saj je on sam med njimi, zato jih pač dobro pozna. O tem shodu imamo pred seboj suho poročilo v dveh „Narodovih“ številkah; resolucij še ni v javnost, po kotéh pa ne maramo stikati za njimi. Sploh bi bilo pa zastoj pričakovati od nas kritike četrtkovemu shodu, saj so se gospodje med seboj dovolj kritikovali. Res čudno je to. Protestovat so prišli v imenu jedinstvi proti nam, češ, da smo provzročitelji narodnega prepira, a sami so se pokazali najtemeljitejše nejedine.

Na semnju ne dobiš večjih razlik, nego si jih videl na shodu. Radikalizem se je zastopal in obsojal; koalicija se je pobijala in branila; katoliškemu shodu so ugovarjali in ga zagovarjali: vse to se je godilo pri jednem in tistem shodu. Razberimo ta različna mnenja:

1. Radikalna stranka, ki je z vso odločnostjo zagovarjala svoje slovansko stališče, je bila zastopana jedino le po tržaških „zaupnikih“: Mandiču, Podgorniku, Jakiču, dr. Gregorinu, I. Goriupu, I. Vatovcu, I. Balanču, I. Mankoču, Sl. Jenkotu, Stembergerju in M. Cotiču. Ti so naglašali solidarnost vsega Slovanstva in zahtevali, „naj se v resolucijah izreče politična vzajemnost z avstro-ogerskimi „Slovani“. To je bil vsaj predlog, ki je obsegal neko idejo. A — tržaški gospodje so ostali osamljeni in zato so že dopoldne hoteli ostaviti zborovalno dvorano. Nič ni torej pomagalo, da jih je prišel par dni prej dr. Ferjančič v Trst prosit, naj odstopijo od svoje zahteve, oni so ostali pri svojem. Upamo, da so izpoznali, kakšen je radikalizem naše radikalne stranke in kako brezpomembno je, če se kateri izmed njih pri kaki pojedinosti pri dobrem hrvatskem vinu ogreva za — hrvatsko pravo kot jedini rešilni pripomoček Slovanstva. — Drugič so propali Tržačani s svojim predlogom, da je „slovenskim državnim poslancem iskati mesta le v krogu slovanskih opozicijskih poslancev“. Tisti možje, katere smo dosle poznali samo iz „Narodovih“ člankov, besnėtųh proti nemškemu klerikalizmu ali kršč. socializmu in zagovarjanju z največjo silo Mladočehe, so se pokazali krotke kimovčke, katerih vsak je sposoben najmanj za „hof-ratha“. Mi pričakujemo od „Edinosti“ in od „Obzora“, ki sta v imenu načel izrečenih po tržaških zaupnikih, toliko udrihala po nas, da priznavata vsaj to, da imamo breznačajne, neokritične nasprotnike. — Tržaški možje so bili vsled tega jako neje-

voljni in Mandič je proglasil v njihovem imenu, „da se oni ne smatrajo vezanih po sklepih tega shoda zaupnih mož“. Stajerci so to že prej izrekli, torej — „klerikalni zmaj“ še ni pobit.

2. Koalicija jih je na shodu veliko dobila po grbi. Poročal je o nji ali bolje proti nji kurat Ko blar in vsprejela se je resolucija, v kateri se pozivljejo slovenski poslanci, naj izstopijo iz nje. Vsaj tu bi sodili, da bodo zaupniki jedini. Toda z nekim nepričakovanim pogumom je vstal g. Krsnik in se izrekel proti temu, naj slovenski koaliranci izstopijo. Njegov predlog se ni vsprejel in kakor se brzojavlja včerajšnjemu „Vaterlandu“, je on potem z dolenskimi zaupniki skupno zapustil zborovanje. To je bil po naših mislih najsmešnejši pojav v celi šaligriz z zadnjega četrtka. Drznemo se soditi, da tega pojava ni povzročil dr. Mahnič in da tudi klerikalna stranka ni vzrok, da so se odbile zahteve tržaških mož. Tudi toliko smemo reči, da menda nobeden ne bo mislil, da je Krsnik podkupljen od naše stranke.

3. Starosta Luka Svetec je tudi govoril. Najprej omenjamo, da ne obsojamo njegovih besedij zaradi njegove osebe ali zaradi njegovih zaslug, marveč zato, ker so po svojem namenu nevarne in v več trditvah neresnične. Mej drugim je dejal: „Obžalovati je, da se je na Kranjskem deloma zapustil narodni program in nadomestil s programom katoliškega shoda. Temu programu ni narodnost smoter, to je verski program, kjer samo po sebi ni in ne more biti narodnostno vprašanje na prvem mestu.“

Izmed navzočih je dr. Gregorčič ovrgetal ta napad na katoliški shod, rekoč (po Narodu): „Katoliškega shoda program ne izključuje narodnega vprašanja in po vsebini

LISTEK

Slovenska umetnica na hrvatskem gledališču.

Gospa Borštnik-Zvonarjeva vstvarila je v zadnjem času na hrvatskem gledališču v Zagrebu dve veliki vlogi, in sicer naslovno vlogo v staroindijski igri „Vasantasena“, katero je spisal indijski kralj Čudraka, za moderni oder priredil E. Pohl, prestavil pa Harambašič, in „Valentino“ v najnovejši igri francoskega dramatika, ki je slovenskemu občinstvu znan po igri „Miška“ („La souris“) E. Paillerona „Cabotius“ („Komedijsanti“).

O „Vantaseni“ piše „Agramer Tagblatt“ v številki 265.:

„Včeraj ponavljala se je „Vantasena“ z gospo Borštnikovo v naslovni vlogi. Izborna umetnica, ki pri nastopu pozdravljena z burnim, minute trajajočim ploskanjem, igrala je izvrstno. Umela je obdati celi značaj te indijske Aspazije s čudovitim čarom, izraziti mosterski vsako podrobnost vloge in doseči z najnaravnejšimi sredstvi učinke, da bi služila nje igra vsakemu svetovnemu odru. Tudi gledé jezika bila je svoji nalogi popolnoma kos. Tako je ona včeraj zopet osvedočila, da je naše narodno gledališče

v njej pridobilo povsem veliko umetnico in zaslužila v polni meri burno po vsakem dejanju večkrat opetovano pohvalo.“

„Hrvatska“ pravi v št. 262.:

„Sinoci na nedeljo bila je repriza „Vasantasene“. Naslovno vlogo igrala je gospa Borštnikova. Umevala je vlogo „Vasantasene“ v istini kakor umetnica in jo prekrasno igrala. Občinstvo je dično umetnico pozdravilo posebno naučeno koj pri nastopu. V njej je v istini božjega daru umetnice v veliki meri.“

O „Valentini“ pravi ta list v št. 267.:

„Gospa Borštnikova, katera je predstavljala „Valentino“, je v igri od stopinje do stopinje rastla in v tretjem in četrtm dejanju dospela do vspeha prave umetnice. Njena „Valentina“ je lepo umevana in zelo simpatično igrana vloga.“

O ravno isti vlogi piše „Agramer Tagblatt“ v št. 269.:

„Največji uspeh imela je gospa Borštnikova kot Valentina. Popolnoma pravilno razumevanje vloge združila je z mojstersko interpretacijo v najmanjših podrobnostih. Tudi tu odločile ste naravnost in priprostost njene igre in nje zagotovile velikanski vspeh. „Obzor“ pa piše v št. 270: Lepo je vspela gospa Borštnikova kot Valentina, posebno v dveh ganljivih prizorih pred Petrovo materjo. Tu je ona obakrat v resnici očarala občinstvo, potem v četrtim dejanju. Sploh je bila njena igra premišljena rea-

listična študija, s katero vnovič sijajno dokazala svojo umetniško nadarjenost za originalno vstvarjenje novih vlog.

Čestitajoč slovenski rojakinji na teh sijajnih vspehih, se ne moremo prečuditi, da glasilo predsednika dramatičnega društva in ob enem „Narodne tiskarne“ o njih nič ne vé, ali ker si tega misliti ne moremo, ostentativno o njih nič vedeti noče.

Po drugod so ponosni, če kak rojak v tujini vspe in radostno zabilježijo časniki sodbe, kakor smo jih tu navedli iz hrvatskih listov o gospej Borštnikovi.

Bodi svetovno znani umetnik, a zameri se mogotcem, ki imajo pri nas liberalno časopisje v rokah, ne da bi ti ali drugi trezno misleči prav za prav vedeli zakaj in pozabljen si, in pozabljen moraš biti tudi drugim. Rojaki, ki so se nekdaj divili tvoji umetnosti, ne smejo po listih, katere si z velikimi žrtvami sami vzdržujejo, zvedeti kako bratski narod priznava, te in čišla tvojo umetniško nadarjenost, tvojo pridnost!

Moje ječe.

Spisal Silvijo Pellico, prevel —a—.

LXXIX.

Začetkom 1824. l. preselil se je oskrbnik, s svojo pisarno, katero je bil dotlej imel na enem

bi program ne mogel podpirati narodne brezbržnosti, a posamičniki ga tako umevajo in izvršujejo."

Dalje je tudi še posebej konstatoval, da med resolucijo shoda slov. poslancev l. 1890 in resol. kat. shoda glede šol ni bistvenega razločka. Pač pa je, pravimo mi, bistven razloček mej Svetčevimi in Gregorčičevimi nazori. Tolaži nas, da nismo mi vzrok, če se kateri izme njiju dotle ni tega zavedal.

4. Vsprejel se je naslov „narodna stranka“, ki naj jo nosi po tem shodu. „Naprednost“ se je torej izgubila, brez dvojbe zato, da bi stranka že v imenu ne dišala po liberalizmu. Če ga bo kaj manj v življenju in delovanju njenih somišljenikov, potem smo tudi mi veseli te izpremembe.

5. Dr. Gregorčič je pojasnoval, s katerimi poslanci se morejo družiti naši: „Zaveznike moramo iskati samo mej tistimi poslanci, ki priznavajo ne samo naš narodni, ampak tudi naš verski program. V narodnem oziru nas drugi podpirajo in z njimi smo v prijateljskem odnosu, a dokler ne priznajo verskega našega programa se z njimi ne moremo združiti. Soglasje programa je pogoj za združenje.“ — Kaj si je pri teh besedah mislil dr. Tavčar in njegovi, ne vemo. Morda bi bil dr. Gregorčič pripraven junak v kakem novem romanu 4000? — — — To pa vemo, da so Gregorčiču ugovarjali: Jakič, Hribar in dr. Ferjančič, ki je „zavračal očitjanje, da slovenski poslanci niso v zvezi z Mladočehi.“

G. Koblar je branil dr. Gregorčičevo mnenje in — koncem njegovega govora se je slišalo „burno odobravanje“. — — —

6. O narodno gospodarskih vprašanjih je poročal dr. Triller. Nauk, ki ga je dal našim poslancem, ki sedé v bratski koaliciji z židovskimi liberalci je bil tem popolnejši, ko je povdarjal, da se narodnjaki z „gospodarskim programom krščanskih socialistov popolnoma strinjajo. Hribar je dodatno obžaloval, da se pri nas zanemarljajo narodno-gospodarska vprašanja in Kunc je izrekel željo, da bi naši poslanci gledé gospodarskih vprašanj glasovali vedno s krščanskimi socialisti“.

Tega pa ni nobeden povedal, zakaj je „Narod“ tako grdo napadal krščansko-socialno gibanje, zakaj je tako ostudno napadal vsa društva in shode, ki so se vršili v tem smislu, zakaj njegova stranka do danes ni ničesar storila proti bujno se razvitoj socijalni demokraciji mej Slovenci. Če jim je žal dosedanjega postopanja in če hočejo v prihodnje le količkaj v soglasje spraviti svoje delovanje z navedenimi besedami, potem — živeli! V tem oziru si bomo jedini!

7. Vrniti se moramo k L. Svetcu zato, ker je njegov govor za nas načelne važnosti. Rekel je: „Program katoliškega shoda se je prevrgel v politični program. Izdalo se je geslo: Škofje naj bodo naši politični voditelji. Kristus je strogo ločil, kar je božje in kar je posvetno, in jasno rekel: Moje kraljestvo ni od tega sveta. Geslo katoliškega shoda

ni novo. Ze v srednjem veku se je tako govorilo in vsled tedanje papeževe prevlade so nastale krvave vojne in zavlada je silna popačenost, iz katere se je rodila reformacija.“ — V teh besedah g. staroste ste dve neresnici, ki jih ne moremo prezreti. Najpreje je neresnično, da se je kedaj izdalo geslo, naj bodo škofje politični voditelji. Geslo naše se glasi jedino le: katol. načela morajo voditi naše zasebno in javno življenje; ali če hočete bolj po domače: Božje in cerkvene zapovedi morajo izpolnovati vsi: berači in cesarji, kapelani in advokati, družine, narodi in države.

Druga neresnica je trditev, katero za danes samo označujemo, da je bila „papeževa prevlada“ kriva krvavih vojen, silne popačenosti in reformacije. Nepristranska zgodovina nam priča, da je bilo temu krivo vtikanje posvetnih vladarjev v cerkvene zadeve, tisti vzrok, ki je tudi dandanes povzročil sedanjí socijalni nered. Tu smo si gledé zgodovinske resnice nasprotni, g. L. Svetec.

Zahvaljamo vas pa za nadaljni izraz, da pri volitvah „podivja duhovščina“. Ker duhovščina deluje, da bi bil izvoljen veren, v življenju in načelih katolišk mož, pravite ji, da „podivja“. S kakšnim orožjem se pa boré v teh slučajih advokati, uotariji, pisarji, agentje itd., o tem molči gospod L. Svetec, ki je vpričo dr. Tavčarja, vpričo Podgornika, vpričo stebrov protiduhovstva osmelil se izreči besede: „Narodna stranka ni storila nič, da bi versko čuvstvo omajala. Kedarkoli je stranka nastopila, je kazala svoje versko prepričanje in postavljala na prvo mesto duhovnika.“ Kaj naj porečemo k temu? — — — G. L. Svetec je moral prespati zadnjih dvajset let, ali pa — — — — — Navzoči duhovniki so molčali na vse te izjave. To konstatujemo in recimo: Zaupni shod je pokazal a) da se odkritosrčno govori samo tam, kjer se shajajo v verskih načelih jedini možje, b) da je nejejinost sad nejasnosti v načelih.

„Narod“ pa piše, da je bil ta shod impozantna manifestacija za jedinstvo vseh tistih mož in frakcij, katerim je narodnost ne samo sredstvo, nego smoter.“

Resolucije I. dolenjeavstrijskega katol. shoda.

(Dalje).

Katoliški shod z veseljem pozdravlja že obstoječa društva mojstrov, pomočnikov in obrtnih učencev, potem katoliška in krščansko-socialna društva delavcev in delavk, priporoča daljše pospeševanje in previdno snovanje novih taci družtev ter primerno zvezo mej njimi.

Priporoča goreče zanimanje za štiri zadnji čas osnovane naprave v blaginjo delavcev, namreč kongregacijo pobožnih delavcev sv. Jožefa Kalasanskega, društvo katoliških delavk, pokroviteljstvo katoliških delavk (delo sv. Filipa Nerija) in društvo Mater admirabilis.

V interesu javne pravnosti in odvrnitve zablavljanja izjavlja shod, da je neobhodno potrebno snovati daleč sezajoče in dobro organizovane naprave v

prid onih katoliških deklet, ki še le pridejo s kmetov na Dunaj in iščejo službe, pa tudi za tiste, ki so že na Dunaju posebno za take, ki so brez službe. V ta namen na Dunaju že obstoječim in jako zaslužno delujočim, pa za velike potrebe daleč ne zadostujočim napravam izreka katoliški shod popolno priznanje in priporoča njih pospeševanje. V izvršnje te ideje prosi sodelovanja katoliških ženskih redov in priporoča namenu primerno organizacijo katoliških gospodinj, katere pozivlje, da naj jemljó svoje posle iz katoliških poselskih zavodov, kateri že obstojé ali se pa še le osnujejo, in da svojim poslom ne dajo samo priložnosti, da izpolnjujejo verske dolžnosti, temveč jih tudi vztrajno k temu pri-ganjajo.

3. Za jako koristno smatra katoliški shod združevanje katolikov po stanovih in poklicih.

Pozdravlja zadnji čas nastale take združitve, zlasti zvezo katoliških učiteljev in društvo katoliških učiteljic, in pozivlje, da se podpirajo sploh in posamične od njih ustanovljene naprave še posebej (knjižnica itd.).

Ob enem s temi društvi priporoča obilno zanimanje za na Dunaju obstoječe društvo „Krščanska rodbina“, verska moška in ženska društva, posebno društva svete družine in katoliških mater, katere je ustanovil sveti oče Leon XIII. in priporočil vsemu krščanstvu; ravno tako priporoča razne po stanovih vrejene marijanske kongregacije, katoliška dijaška društva in zveze, katoliške trgovske čitalnice na raznih krajih tako lepo cvetoče zveze katoliške mladine z različnimi imeni.

Nadalje zahteva prvi dolenjeavstrijski katoliški shod, da se s strani šolskih oblastev ne bodo delale nikake ovire pristopu urednejšolcev verskim društvom, zlasti katoliškim mladeniškim društvom. V interesu teh društev in njih delavnosti prosijo se duhovni pastirji, stariši in učitelji, da dovajajo dečke in deklice, takoj ko izstopijo iz šole, dotičnim stanovskim zvezam. Nadalje priporoča katoliški shod pospeševanje onih podjetij, katera imajo namen, ohranjevati in snovati katoliške društvene domove.

4. Z veseljem priznavajoč obstanek in velikansko delovanje krščanskih blagotvornih društev, kakoršnih je veliko po mestih in na kmetih v blaginjo revežev, bolnikov, sirot in podpore potrebnih, priporoča prvi dolenjeavstrijski katoliški shod večjo pozornost in vnemo za društvo sv. Rafaela, ki je jako važno tudi za avstrijske državljane.

Hkrati pa svari katolike pred podpiranjem taci človekoljubnih društev, pri katerih je dobrodelnost le plašč za protikrščanske težnje.

5. Razne misijonske družbe, zlasti poslednji čas preustrojeno Marijino društvo in misijonsko društvo sv. Gabrijela in razna društva za zidanje cerkev priporočajo ljubezni in požrtvovalnosti vseh katolikov, izreka prvi dolenjeavstrijski katoliški shod svoje prepričanje, da bo uspešno delovanje teh društev le tedaj mogoče, ako izprosimo pomoči in milosti od Boga.

Zato priporoča vsem katolikom vsacega stanu, spola in starosti, da se goreče udeležujejo verskih bratovščin in molilnih društev, cerkvenih pobožnostij in procesij, misijonov in duhovnih vaj.

koncu našega hodnika, drugam in iz sob pisarne in njej sosednjih napravili so ječe. Ah! umeli smo, da pričakujeje novih političnih kaznjencev z Laškega.

Prisli so res v kratkem obsojenci tretje pravde, vsi so mi bili prijatelji in znanci! Oh! kaka je bila moja žalost, ko sem izvedel njihova imena! Borsieri bil je jeden najstarejših mojih prijateljev! S Confalonierjem bila sva prijatelja sicer manj časa, a iskrena. Ko bi bil mogel oprostiti jih, Bog vé, da bi jaz bil rad šel v najtežjo ječo ali prestal katerokoli muko si bodi! Jaz ne pravim samo, da bi bil dal življenje zanja: oh kaj je to, življenje dati? prenašati je, je mnogo huje!

Potreben sem bil torej tolažb o. Baptiste, niso ga več pustili priti.

Novi ukazi so prisli, da naj se disciplina izvršuje kar najstrožje. Oni nasip, po katerem smo se sprehajali, zagradili so s plotom, da nas ni mogel nihče več videti iz daljave, niti z daljnogledom; in tako smo izgubili tako lepi razgled gorá na okoli in mesta pod sabo. To še ni bilo dosti. Da si prišel na ta nasip, moral si, kakor sem vže povedal, čez dvorišče in tako je bilo mnogim mogoče videti nas. Da bi nas skrili vsem

pogledom, nismo več hodili ontod, ampak po nekem premajhnem dvorišču, ki je bilo takoj poleg našega hodnika in ki je bilo, kakor i naše sobe, proti severu.

Ne morem povedati, kako nas je užalila ta prememba sprehajališča. Nisem še povedal vseh koristij, koje smo uživali od vzetega nam kraja: pohodov oskrbnikovih otrok, njihovih ljubeznivih objemov tam, kjer smo bili videli bolno njihovo mater v zadnjih njenih dneh; včasih kakega pogovora s kovačem, ki je tam stanoval; veselih pesmic in igre necega korporala, ki je igral na kitaro; in nazadnje nedolžne ljubezni — ne svoje ne svojega tovariša, a neke čedne korporalovke, Ogrinje, ki je prodajala sadje. Bila se je zaljubila v Maroncellija.

Vže predno je prišel k meni, sta se bila tam videla vsak dan in sklenila malo prijateljstvo. On bil je tako poštena duša, tako dostojen, tako priprost v vsem svojem obnašanju, da res ni vedel, da se je bila uboga revica zaljubila vanj. Opomnil sem ga jaz na to. Premišljeval je, bi mi li veroval in mislé, da imam morda le prav, kazal se je bolj hladnega proti njej. Videlo se je, kakor da bi večja njegova hladnost njeno ljubezen, mesto da bi jo vgasila, se pomnožila.

Ker je bilo okno njene sobe komaj vatelj od tla nasipa, skočila je večkrat na našo stran, na videz, da bi raztegnila na solnce kako cunjo ali počela kaj družega, stala je tam ter gledala naju in ako je mogla, pričela je kak razgovor.

Uboga naša stražnika, vedno trudna, ker sta spala le malo ali pa celo nič po noči, bila sta rada v tem kotu, kjer jih predstojniki niso videli in legla sta v travo ter se solnčila. Maroncelli bil je potem v velikej zadregi, tako je kazala svojo ljubezen ta nesrečna ženska. Še večja bila je moja zadrega. Vender so imeli ti prizori, ki bi bili sami na sebi smešni, ako bi nama bila ženska navdihnila manj spoštovanja, nekoliko resnosti za naju, skoro bi rekel, bili so nekako mili. Nesrečna Ogrinja imela je obraz, ki kaže brezdvobeno krepost in ki sili spoštovanju. Lepa ni bila, a obdarjena takim izrazom uljudnosti, da so se nekoliko nepravilne poteze njenega obraza videle, kakor bi se olepsale pri vsakem smehljaji, pri vsakem pregibanju mišic.

Ako bi hotel pisati o ljubezni, lahko bi mnogo povedal o nesrečni pa krepostni oni ženski — ki je sedaj vže mrtva. A naj zadostuje, da sem omenil enega dogodjaja iz najine ječe.

(Dalje sledi)

6. Katoliški shod priporoča v pospeševanje in primerno organizacijo katoliškega društvenega življenja v Dolenji Avstriji, da komisija katoliškega shoda napravi seznam vseh na krščanski podlagi stoječih društev v Dolenji Avstriji in želi, da se zopet oživi generalna konferenca katoliških društev na Dunaju. — Posamezna društva se prosijo, da kakor hitro je mogoče pošljejo tej komisiji za sestavo seznama društev potrebne podatke. (Konec sledi.)

Državni zbor.

Dunaj, 30. novembra.

Volilna reforma.

Odsek za volilno reformo je danes imel zopet sejo. Minister notranjih stvari je dal nekatera pojasniti. Posebno mnoge ni povedal. Pojasnil je pred vsem, zakaj je vlada nastopila drugo pot. Ugovarjal je, da bi bilo s tem pokazala svojo nesposobnost. Minister je rekel poslanec Fanderliku, ki se je izrekel proti posvetovanju v odseku, da je on sam spomlad hotel, da odsek se posvetuje v obilnem gradivu, in on ne more vedeti, zakaj se je premislil. To očitje je bilo inemestno ker je vlada ta čas tudi premenila svoje mnenje. Posebno sedaj so pa razmere zaradi tega drugačne, ker je vlada umaknila Taaffejevo predlogo o premeni volilnega reda, ki bi bila lahko za podlago posvetovanju. Minister se je skliceval, da je glede tiskovnega zakona vlada tudi podobno postopala. Nadalje je minister še izpovedal, da delavci vsekakor morajo dobiti volilno pravico, nima pa tudi nič proti temu, če se volilna pravica razširi še na kake druge sloje prebivalstva.

Barnreither se je izrekel za vladno mnenje. Poljak Jędrzejewicz je pa izjavil, da Poljaki pač privolijo, da kako neznatno premeno na volilni reformi dovoli državni zbor. Za večje preme ne bi se pa že morali vprašati deželni zbori.

Lupul je za novo volilno skupino industrijskih delavcev manjših davkoplačevalcev, Fanderlik je za občno volilno pravico in z ozirom na razmere v moravskem deželnem zboru proti temu, da bi se vpraševali deželni zbori. Dipauli se je izrekel za to, da se deželni zbori vprašajo.

Minister je pojasnil, ker so nekateri govorniki želeli statističnih podatkov o tistih davkoplačevalcih, ki sedaj nimajo volilne pravice, da gradivo, ki ga ima statistična komisija na razpolago, ni povsem rabljivo, ker ni sestavljeno v ta namen.

Po sedanjem volilnem redu volijo namreč mnogi, ki ne plačujejo 5 gld. direktnega davka. V kmetskih občinah volijo vsi davkoplačevalci, kateri volijo v prvem ali drugem razredu pri občinskih volitvah. V občinah z majhnimi posestvi, jih je pa mej njimi več, ki ne plačujejo pet goldinarjev davka. Poleg tega je pa vsak davkoplačevalec tolikrat vpisan, kolikor različnih davkov plačuje. Prizadeval si bode minister po moči dobiti zanesljivega gradiva.

Budgetni odsek

sedaj vendar nekoliko deluje. V včerajšnji seji se je posvetoval o proračunu pošt in brzojavov.

Poročevalec Exner je naglašal pri tem slabo stanje poštних uradnikov in poštne osebo sploh. Poročevalec je naglašal potrebo, da bi se poddržale nekatere pošte mej drugim tudi v Kranju. Budget je vsprejel potrebščine tega budgeta.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. decembra.

Volilna reforma.

Klub levičarjev je imel v sredo posvetovanje o volilni reformi. Vsi govorniki so bili jedini v tem, da se mora osnovati še jedna volilna kurija, v kateri bi volili ne samo delavci, temveč tudi tisti davkoplačevalci, kateri še sedaj nimajo volilne pravice. Nekateri so bili za to, da se volitve v novi kuriji vrše indirektno, ker bi se sicer indirektno volitve v kmetskih občinah ne dale obdržati. Odločno so pa levičarji proti temu, da bi se kaj preminalo v sedanjih volilnih skupinah, pa tudi za to niso, da bi se novi volilci razdelili v dve skupini, kakor je predlagal dr. Pattai. — Vidi se, da je levica popolnoma jasna v tem, kaj hoče.

Domovinska pravica. Mestni zastopi so se začeli oglašati proti vladni predlogi o domovinski pravici. Tako se je izreklo mest Lince proti vladni predlogi. Sklenilo je vlado prositi, da predloži drugo predlogo, po kateri se razdeli preskrbovanje ubogih mej mesti in kmeti. Ko bi pa vlada tega ne hotela,

naj se pa vladna predloga toliko predela, da se domovinsko pravico podeli še le po petuajsetnem bivanju v kakem kraju in le neomadeževanim osebam. Ob enem naj pa vlada prevzame stroške prenesenega delokroga v mestih z lastnim statutom. Po sedanjih vladnih predlogih bi pa mesto Linc v desetih letih moralo v domovinstvo vsprejeti 15000 oseb in stroški za uboge bi se povečali z 80.000 na 187.000 goldinarjev.

Podržavljenje južne železnice. Pokazale so se neke težave zastra poddržavljenja južne železnice. Mej avstrijsko in ogersko vlado so se pokazala velika nasprotja. Sekcijski načelnik Wittek je šel v Budimpešto, da se pogaja z ogersko vlado. Če se mu ne posreči poravnati nasprotstev, z vsem poddržavljenjem ne bode nič.

Obrtni učenci. Zadnja leta se močno razširja socijalna demokracija mej obrtnimi učenci. Snujejo si mej sabo društva, v katerih se posvetujejo o stvareh, katere niso primerne njih starosti. V dolenjeavstrijski trgovski in obrtni zbornici predlagal je zbornični svetnik Strobbel, da se zbornica obrne do kompetentnih oblastev, da z odločnostjo preprečijo vsa taka društva. Obrtni učenci, ki se pečajo s politiko, se ne marajo učiti niti pri mojstru niti v šoli in to škoduje mojstru in bode pozneje škodovalo njim samim. Zbornica se bode v prvi svoji seji posvetovala o tem umestnem predlogu. Mi mislimo, da bi oblastva v tem oziru morala posebno strogo postopati s tistimi, ki obrtne učence na napačna pota zapeljavajo.

Gambetsko društvo. V Parizu se je osnovalo društvo privržencev pokojnega Gambette in se je osnova slavila z banketom. Pri novem društvu so največ možje, kateri so bili bolj ali manj zamotani v panamske sleparije. Boje se za svoj vpliv, za to so pa osnovali društvo, da bodo vzajemno delovali. Pri banketu so preslavljali Gambettove in svoje zasluge za republiko. Posebno so pa naglašali veliko važnost šolskega zakona. To najbolje kaže, kakšen duh bode vel v novem društvu. Šolski zakon namreč celo veronauk odrija iz šol in to zmatrajo Gambettovi slavitelji za največjo pridobitev.

Važna železnica v Rusiji. Ruska vlada je nedavno poddržala viselsko železnico. Sedaj je pa sklenila to železnico podaljšati do avstrijske meje. To je pa silno velike važnosti za avstrijsko trgovino z Rusijo. Železnična zveza iz Levova v Varšavo okrajša se za 510 kilometrov. Sedanja dolga proga, ki meri 860 kilometrov, je ovirala, da si avstrijska trgovina ni mogla izkoristiti gospodarske borbe mej Nemčijo in Rusijo.

Cerkveni letopis.

Nove slike v begunjski cerkvi.

Kakor sem Vam že zadnjič pisal, šel sem iz Radovljice v Begunje. Gotovo ste radovedni, kaj da sem tam videl in skusil. Oglasil sem se bil najpred v župnišču, a župnika nisem našel doma. Toliko bolje, si mislim, bom vsaj nemotljen ogledal, kaj je letos naredil v cerkvi. Če bi bil gospod župnik pričujoč, potem sem jaz v škripcih. Brezpogojno vse hvaliti pri najbolji volji ne gre, grajati vpiro, je pa tudi težavno. No, hvala Bogu, da poslednjega mi dosti treba, ampak da se z dobro vestjo delo večinoma lahko pohvali.

Begunjska župnijska cerkev je bila še popred dokaj prijazna, ker je namreč visoka, svitla in dovolj prostorna; slikarija pa in olepšava, katero je letos dobila, ji ni nikakor v kvar, ampak jo močno povzdiguje. Slikal je znani mojster Matija Bradaška iz Kranja. Kdor je videl delo tega umetnika v kranjskih cerkvah, pa pogleda zdaj slike v begunjski cerkvi, mora pripoznati, da je imenovani slikar v kratkem času mnogo napredoval. Posebno njegov kolorit je postal nekako vesel in prazničen, ter spominja nekoliko na dela Strojca in Wolfova. Sestava in risanje posameznih slik je tu in tam pomanjkljivo: ali neizobražen gledalec, kakoršni so na deželi večinoma, ne zapazi tega. Glavna podoba je brez dvoma ona nad velikim altarjem, ki predstavlja venčanje Marijino od svete Trojice. V tej skupini močno moti simetrijo, da edini sv. Jožef kleči pred sv. Trojico, vsi drugi pa stoje. Simetrija pa vendar tirja, da bi na drugi strani klečal tudi sv. Janez Krstnik; ali pa naj bi še sv. Jožef stal! Obok v presbiteriju je po zidavi bolj raven in v štiri neenaka trivoglata polja razdeljen. V manjših dveh sta naslikani monštranca in tabli božjih zapovedij. V stranskih

večjih trikotih pa vidimo priljubljena zgleda prave spokornosti: sv. Petra in sv. Marijo Magdaleno. Slike ste res dovolj čedno izpeljani, ali prostor se mi ne zdi pripraven za nji. Če človek dolgo gleda Magdalenin berlog, mu tesno prihaja pri srcu, ker se boji, da bi se skale iz brloga nanj ne posule. Nasproti pa ste zelo prikupljivi in primerni podobi Abelnovega in Abrahamovega daru nad oknom v presbiteriju. Tudi okna so dobila novi kinč. Namesto prejšnjega pobarvanega, v podobi herlekinastavljene stekla, stojita zdaj podobi svetega Cirila in Metoda na slikanem steklu, kar daje celumu presbiteriju nekako praznično svitlobo.

Na povprečni steni, ki nekoliko nagnjena veže strop ladje z onim v presbiteriju, nahajamo tri posamezne skupine v posebnih slikanih okvirih. Te so: Na evangelski strani: Dvanajstletni Jezus v tempelju, na sredi; Jezus učeč na gori, in na epistelski strani: Jezus v Betaniji pri Marti in Magdaleni. Te skupine so prav srečno izvoljene, ker ni težko umeti, kakšno zvezo ravno te imajo s pomenom in namenom naših krščanskih cerkva. Na stenah v cerkveni ladji so še štiri slike velikih cerkvenih učencikov; vsa druga cerkev je primerno pobarvana tako, da nič očesa ne žali. Splošni vtis cele cerkve z novimi slikarijami je prav dovoljen in prijeten in se mora reči, da se je s cerkvijo zgodilo, kar je bilo v teh razmerah sploh mogoče! — Vendar pa opomnim, da je to le moja sodba, kateri pritrditi morajo šele strokovnjaki, da bo veljavna.

Ko sem bil cerkev do dobrega ogledal, oglasil sem se mimogrede še nekoliko v kaznilnici in potem sem jo mahnil zopet peš nazaj v Radovljico. Ker je gosta megla pokrivala hrib in dol (nekaj nenavadnega v teh krajih) nisem mogel opazovati sicer prekrasne okolice, ampak sem na tistem premišljeval, kako srečni so taki kraji, ki imajo vnete duhovnike za svoje dušne pastirje, kakor sem se ravno prepričal v Radovljici in v Begunjah, dušne pastirje pravim, ki ljubijo lepoto božje hiše!

Pri svojem zadnjem popotovanju ogledal sem si čez dolgo časa tudi zopet enkrat Kropo. Slišal sem namreč, da imajo tam shod katol. slovenskega društva za radoljiški okraj. Ne bo ti škodovalo, si mislim, če greš tudi ti zraven in pozveš, kaj bodo uganili. In moram reči, da se nisem kesal. Kako je bilo pri tem shodu, pa v prihodnjem pismu. Dotlej pa bodite pozdravljeni!

Gorenjski romar.

Slovstvo.

Hrvatsko-slovenski slovník za slovenske svoje člane izda prihodnje leto izuović „Matica Hrvatska“, kakor je sklenil te dni njen odbor. Prva izdaja z leta 1887 je že pošla predlanskim. Drugo pomnoženo, ki bo vstrezala vsem potrebam, oskrbi zopet g. profesor Musić. Hrvatsko-slovenski slovník dobé po vrhu vsi slovenski udje „Matice Hrvatske“, ki so jej iz nova pristopili lani ali pa letos. — Matične knjige za leto 1894 izidejo konec grudna. Kdor jih želi imeti, naj se podviza s pošiljateljico letnine.

Koledar

za 49. teden leta 1894.

Nedelja 2. decem.: 1. advent. evang.: O poslednji sodbi Luk. 21, Bibijana m., Hromacij šk. Ponedeljek 3. dec.: Frančišek Ksav. Torek 4. dec.: Barbara d. m. Sreda 5. dec.: Saba op. Četrtek 6. dec.: Nikolaj šk. Petek 7. dec.: Ambrož. Sobota 8. dec.: Brezmadežno spočetje M. D. — Lunin spremen: Prvi krajec 5. ob 1. u. 13 m. popoldne. — Solnce izide 5. ob 7. uri 33 m., zaide ob 4. uri 10 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. decembra.

(Parlamentarna kriza.) Z Dunaja se nam piše: Časniki poročajo, da je vsled razprav o volilni presnovi stališče vladno vedno bolj omajano, ker tudi v koalicijskih klubih ni mogoče doseči jedinstvene podlage. Nasprotja se kažejo tudi v konservativnem klubu, kjer zastopajo češki veleposestniki ono stališče, katero je princ Schwarzenberg omenil v svoji izjavi v državnem zboru. Mnogo jih je tudi nasprotnih delavskim zbornicam. Ako se klub izreče zoper ustanovitev delavskih zbornic, tedaj bi najbrže vlada smatrala, da je dovršila svoje delo in bi odstopila. Klubi koalirancev o tem še niso konečno določili svojega postopanja. Splošno pa vedno bolj prevla-

duje mnenje, da v sedanjih razmerah ni misliti na ugodno rešitev volilne preosnove.

(O vpeljavi pridelovanja sladkorne pese in sladkorne obrti na Dolenjskem) se je razgovarjalo na izvanrednem obnem zboru c. kr. kmetijske družbe kranjske 29. nov. v Trebnjem. Udeležili so se dolenjski graščaki, nekaj duhovnikov in kakih 40—50 kmetov. Zborovanje je vodil načelnik družbe svetnik J. Murnik, vlado je zastopal pl. Laschan, deželni odbor pa deželni glavar O. Detela. Razgovora so se udeležili: grof Barbo, vitez Langer, baron Berg, dr. Gorjany-Schlesinger, direktor Rieger iz Tržiča, vodja Dolenc in adjunkt Rohman iz Grmatar tajnik družbe G. Pirc. Le ta je najprej poročal, kako namerava deželni odbor skupno postopati v tem oziru s c. kr. kmetijsko družbo. Ta je sestavila nekaj vprašanj, na katere naj se pri tem shodu odgovori, da se ve v prihodnje po tem ravnati in delovati. Med vprašanji so bila: Kje naj bi se sezidala sladkarna tovarna, je-li dolenjska zemlja ugodna pridelovanju pese, se bodo-li kmetijski posestniki lotili pesoreje, je-li poskrbljeno dovolj za delavne moči v tovarni in na polju, kako naj bi se to uravnilo, ali ukvarjanje s peso ne bo oviralo drugega kmetijskega dela itd. Ker graščaki s temi vprašanji niso bili zadovoljni, zlasti ne, da bi se razgovarjalo, kje naj se zida tovarna in z nekaterimi drugimi stvarmi, se je vse razgovarjanje spravilo iz pravega reda. Še le po dolgem razgovarjanju so se ona vprašanja rešila, ker s tem zborom se je odbor kmetijske družbe pred vsem želel informirati o najvažnejših stvareh, predno stori nadaljne korake v tem oziru. Vitez Langer je dokazoval, da je Dolenjska za pesorejo posebno ugodna, ker preiskave so pokazale, da ima tu pesa po 10 do 14 odstotkov sladkorja v sebi, po nekod celo 15 odstotkov. Grof Barbo je razven tega priporočal, naj se po raznih krajih sestavijo akcijski komiteji; po štiri možje vkupe, a ne le člani kmetijske družbe; eden naj bo načelnik. Ti naj poučujejo ljudi v svojem kraju o tej stvari in poročajo osrednjemu odboru v Ljubljano, kako se pesa sponaša. Do lega januarja 1895 naj se ti komiteji že sestavijo in naznanijo glavnemu odboru v Ljubljano. Pozneje naj pošlje družba učitelja po deželi, da bo ljudi poučeval o pridelovanju pese. Opozorilo se je na to, da bi morda delavcev primanjkovalo in gnoja; umetno gnojilo pa je predrago. Predlogi so se sprejeli. Zastopnika vlade in dež. odbora sta obljubila pomoč dotičnih oblastev za to podjetje. Glavar Detela je opozoril na nekdanjo sladkorno tovarno v Ljubljani, ki je deželi mnogo koristila, čeprav se je tedaj delal sladkor le iz moke sladkornega trsa od drugod pripeljanega. — Bog daj, da bi se res kaj storilo v gmotni napredek hirajoče Dolenjske, ne pa v prid domačim ali tujim — kapitalistom!

(Izred porotnega sodišča.) V sredo je bil obsojen na tri leta in pol 27letni kovač Matija Hobič iz Besnice, ker je dne 29. septembra z nožem sunil v trebuh Janeza Omahna, tako da je le-ta drugi dan umrl. — Pri drugi obravnavi je bil obsojen na tri leta Lovro Gregorčič iz Žirov, ker je dne 8. oktobra v prepiru udaril s polenom po glavi Janeza Soletija, tako da je ta vsled težke rane čez nekaj dni umrl. — Včeraj je bila po dvadnevni obravnavi oproščena poštna opraviljica Pavla Hofman, ki je bila tožena zlorabe uradne oblasti.

(Naš rojak g. Pogačnik), ki je bil nekaj let v Frankobrodu kot prvi tenorist, je sprejel ponudbo za dvorno operno gledališče v Berlinu.

(Iz celovške škofije.) V cerkvi oo. Jezuitov „Marija lavretanska“ v St. Andražu v labudski dolini bodo od 8. do 16. dec. t. l. slovesno obhajali šeststoletnico, odkar se je hiša Nazaretska prenesla iz Trsata v Loreto na Laškem. Izdali so tem povodom poseben slavnosten spis. — Mil. g. knezoškof se je povrnil v sredo dné 28. nov. od škofovskih posvetovanj z Dunaja v Celovec.

(Občinske volitve na Koroškem.) S Koroškega: „Fr. St.“ z vidnim veseljem poročajo iz Tinj, da so občinske volitve v tej občini, ki so se vršile dne 10. novembra izpadle čisto „fortschrittlich“, t. j. nemškutarsko liberalno. Kje so pa ostali tamošnji Slovenci? Ali še vedno ne marajo otrestiti nemškutarskega jarma? — Za novi občini Tolsti vrh in Kotlje, (nastali iz razdeljene občine Tolsti vrh) bodo nove volitve o novem letu. Upamo, da se bodo slovenski rodoljubi krepko pokazali v obeh občinah.

(Podružničen shod.) Na dan sv. Barbare, dné 4. decembra popoldne priredi podružnica svetega Cirila in Metoda za Tolsti vrh in okolico v

gostilni Ehleitner pri Dev. Mariji na Jezeru (Prevalje) shod s prav zanimivim vspehom. To je letos 25. podružnični shod na Koroškem!

(Slovensko gledališče.) Danes se bode predstavljala veseloigra v štirih dejanjih »Zakotni pisar«. Spisal A. Winterfeld, poslovenil Ivan Kalan.

(Zveza slovenskih posojilnic v Celju) ima svoj letošnji redni občni zbor dne 18. decembra v dvorani čitalnice v Celju po tem-le dnevnem redu: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo revizorjev. 3. Pogovor o „Letopisu“. 4. Pogovor o obligatorični reviziji posojilnic. 5. Eventuelno predruženje pravil. 6. Slučajni nasveti.

(Prezentacija.) Novomeški kolegijadni kapitel prezentoval je za izpraznjeno župnijo Vrh nad Vinico ondotnega upravitelja č. gosp. Josipa Kramariča.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca novembra t. l. vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 562 strank gld. 167.989.79, 399 strank pa vzdignilo gld. 139.999.93.

(Iz Ribnice.) Z ozirom na listek v št. 270 „Slovenca“ z napisom: „Šukljeta naslednik v luči zaupnega shoda“ prosim, da sprejmete nastopni popravek: Ni resnično, da sem g. Šukljeja po navedenem shodu v Ribnici spremljal v Višnjo Goro in Krško ali da sem bil pri tej priliki z njim sploh v kakem mestu na Dolenjskem. Res pa je, da sem bil po shodu v Ribnici dne 14. t. m. ves dan v uradu. Tudi ni resnično, da v deželni zbornici nisem še znil daljše besede, razven parkrat prikimal, ali pa odkimal, kadar so konservativni poslanci kaj predlagali. Iz obravnavnih zapisnikov deželnega zbora je razvidno, da sem v 7 letih, odkar sem poslanec, v raznih zadevah imel nad osem deset referatov v deželnem zboru. V Ribnici, dne 28. novembra 1894. Fr. Višnikar, c. kr. okr. sodnik in dež. poslanec. — Opomba v redništva: Tega nam pa poslanec Višnikar le ni povedal, kolikokrat je govoril v deželnem zboru, ker o referatih naš listkar ni nič govoril.

(Umrli) je 29. novembra v deželni bolnici učitelj Josip Gabrovšek iz Planine, občine sv. Jošt.

(Voda za Primorje.) Delniško društvo „Quarnero“ namerava gradnjo velikega vodovoda za vso avstrijsko rivijero ter je te dni z dobrim vspehom pod vodstvom prof. Rauscha, geologa, in profesorja Kocha, in po načrtih gozdonadzorniškega komisarja Vilj. Puticka iz Ljubljane dospela pri kopanju zemlje (blizu Lovrane) do sladke vode v globočini štirih metrov.

(Posestniki žrebcev.) kateri hočejo v prihodnji spuščalni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, morajo zglastiti te svoje žrebce najpozneje do 10. decembra 1894 pri političnem okrajnem oblastvu, v čegar okolišju se nahaja stajališče žrebčev. Dovoljeno je zglastiti izvršiti pismeno ali ustno; ob enem pak je naznaniti ime in priimek, potem stanovišče žrebčevega posestnika, kakor tudi plem, starost, barvo in stajališče žrebčev. Za žrebce sploh pod štirimi leti in za noriške žrebce pod tremi leti se ne dajejo dopustila za spuščanje. Kje in kedaj bode izborna komisija zglašene žrebce pregledovala, da se ob svojem času naznanje.

(Utonil) je dné 24. novembra Tomaž Rantar z Visocega v kranjskem okraju. Šel je z dvema tovarišema pijan proti domu, izpodtaknil se na veliki cesti ter padel čez jarek v Kokro, v kateri je utonil.

(Cerkveni rop.) Po noči od 17. do 18. nov. je bil s silo izpraznjen nabiralnik v župnijski cerkvi na Vratih na Kor. Tat se je zvečer vtihotapil v cerkev, izvršil drzni rop in odprl cerkvena vrata od znotraj. Odnesele je kakih 5 gld. Sledó u njem (kakor navadno) nimajo.

(Nagla smrt.) Nagle smrti je umrl nedavno v neki gostilni pri Vratih na Koroškem delavec A. Tring. Prišel je v gostilno, tam nekaj jedel, se naslonil nakrat na mizo in tako umrl. — Minolo nedeljo zvečer je umrl v Celovcu nanagloma vpojení major J. Bucher.

(Nakup moke.) O. in kr. vojaški erar kupi 2590 meterskih stotov pšenične moke za peko. Moko je oddati deloma v preoskrbovalnem magacinu v Gradeu, deloma v Trstu in sicer brez vseh stroškov v nastopnih obrokih: po 400 metesskih stotov konca januarja in februarja 1895, 590 meterskih stotov pa konca marca 1895 v preskrbovalnem magacinu v Gradeu, dalje po 400 meterskih stotov konca

januarija, februarja in marta 1895 v preskrbovalnem magacinu v Trstu. Prodajne ponudbo je vložiti do 13. decembra t. l. pri intendanciji 3. voja v Gradci. Vse podrobno poizve se tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

(Semnji po Slovenskem od 3.—8. decembra.) Na Kranjskem: 3. v Boštajnu, v Postojni, v Martinji vasi, na Jesenicah; 4. v Kamnigoricí, Novem mestu, Kamniku; 5. v Idriji; 6. na Brezovici, v Boh. Bistrici, Bistrici, Žužemberku, Borovnici. — Na Slov. Štajerskem: 3. na Planini, v Konjicah; 4. v Gomilski, na Evlji, v Šmarju (blizu Celja); 6. na Dobrni, v Lučah in v Mareku. — Na Koroškem: 6. v Strasbergu in v Velikovecu. — Na Primorskem: 3. v Gorici (15 dni); 6. v Tržiču; 8. v Turjaku.

Društva.

(Slovensko del. pevsko društvo „Slavec“) priredi v nedeljo dne 2. t. m. v prostorih pri Štruklju v Kolodvorskih ulicah svoj pevski večer. Udje in prijatelji petja vabijo se na večer. Začetek ob 8. uri zvečer.

Narodno gospodarstvo.

Trnovsko-bistriški naprednjaki in „hranilnica in posojilnica št. I.“

Pod tem naslovom pojasnjuje „Slovenec“ v številki 263 dné 16. t. m., kako se je molzel kraški kmet osobito v Il. Bistriškem okraju in kedo ga je molzel. Povedali ste pa le malo in če tudi bi bilo dovelj, ni še senca pravi podobi — tako se je izrazil sodnik, ki mu je to znano, — in ki po svoji moči preganja te rodoljubne odrtnike. Žalibog da je še le dve leti tam, vender pa je v tem kratkem času prihranil nad 40 tisočakov ljudskega imetja, ki ga je iztrgal iz nikoli napolnjenega požeraka tamošnjega roparskega oderuštva.

Vsaki oderuh je ob enem tudi zakotni pisar in tako na dvojni način fruktificira kmetu dano posojilo — pravi trnk, — na katerega se vjame kmet in katerega se nikoli ne reši — saj jih je vedno takih, ki se morajo pri sodniji zagovarjati. — Zdaj sta dva taka tiča v škripcih, pride jih pa še mnogo, kajti treba bo dve metli vzeti v roke in neusmiljeno pometati, tako kakor so oni neusmiljeno lupili kmeta. Ti ljudje so kmeta odirali proti njemu in za-setožbe in druga pisma delali in da se jih kmet ni otel, ga še povrh opeharili, če so videli, da mu je še kaj ostalo.

Kmet je n. pr. bil dolžan 70 gld., plačeval je po 13 gld. na leto, povrh je pa še vsako leto dobival tožbo, kar je oderuhu tudi neslo, vsako drugo leto je bil poračun in pri vsakem takem računu pripoznal je kmet, da je po 30 gld. več dolžan in tako je v kratkem naraslo 180 gld., to je bil oderuh take vrste, ki nima mnogo denarja in ki si je hotel tudi z malim pomagati. Druge vrste so oderuhi, ki sploh niso imeli premoženja, pa začeli so kupčijo, in v kratkem so tako dobro kupčijo imeli, da so po 20—30 tožeb na en dan imeli in si pri vsakem za pot po pet goldinarjev zaračunali. Takih je dandanes mnogo takaj pri nas, sploh se pa računi kar sumarično, toliko in toliko si dolžan bil takrat in potem pa obresti in stroške, potem se zopet računi in zopet je kmet pripoznal, da je toliko in toliko več dolžan — ja kaj pa je hotel — saj ni poštenega računa dobiti in tako je nosil in nosil kmet vse, sam pa stradal, ti gospodje — saj so res veliki gospodje — so se mastili; le pogledjte od kot so nekateri dobili premoženje. — Kmet je dolžan 200 gld., plačeval redno 26 gld. na leto in za eno leto je obresti na dolgu in zdaj bi rad vse poravnal, praša koliko — sumarično 300 gld. — No pa zdaj bomo nekaj takih dali na sodnijsko kazensko rešeto. — Kmet ima lepo kmetijo, vredno nad 4000 gld., nekaj ni bil nič dolžan, pred par leti si izposodi 300 gld. in te nečloveške pijavke spravile so mu dolg z 300 gld., na 1300 gld.; posestvo in kmet bi bila zgubljena, ko se nebi zanj potegnila Trnovska hranilnica, ki je ustanovljena „zgolj iz agitacijskega namena, v kljub davno nameravanemu narodnemu zavodu“.

Trnovska hranilnica oziroma njeni odborniki trudijo se rešiti kmetu kar se še rešiti da in storiti konec temu grdemu kmetiskemu konjederstvu; pa samo denar ne zadostuje, treba jih je tudi podpirati proti raznim človekoljubnim nakanam in jim vrediti gospodarske razmere in v to je potrebno mnogo dela in veliko truda in če se kaj tacega poprimejo pošteni možje, polni prave ljubezni do bližnjega in sicer zgolj iz usmiljenja do kmeta trpina,

stavijo nalogo, ki jo pri tako globoko tužnih razmerah svoje žive dni končati ne morejo piše odlični notranjski rodoljub: „In še bolj žalostno je, ako se tak zavod itd. ustanovi“ z očitnim namenom ljudje vabiti k sebi, jih zapeljati in potem neizogibno pripraviti v škodo. Obljubovalo se je revežem denarja po 4 $\frac{1}{2}$, vpisava se pa po 5 ali 6 odstotkov. In to se imenuje pomoč kmetu — na katoliški podlagi! In ti odlični notranjski rodoljub, kako ti imenuješ to svojo pisavo? ki je kar se tiče obrestij debela laž — če ne, si lahko zaslužiš 1000 gld., katere ponuja za dokaz trnovska bran. in pos. — in kar se tiče logike in razuma, je velika duševna revščina, in kaj takega tiska radikalni dnevnik s ponosnim dostavkom, da mu piše odlični notranjski rodoljub. — Nekaj je pa vsejedno odlični notranjski rodoljub zadel, piše namreč dalje: „sovrastvo preneslo se bode v gospodarsko življenje v pravo škodo posameznikom“; bravo, bravo, v pravo škodo odrtnikom.

„Ker že sedaj hujska notranjsko ljudstvo proti tistim, kateri so si kaj prislužili in prihranili“ — tudi to je prav dobro, če se govori o oderuhih z značajem zakotnih pisarjev in upnikovih poštenostih, o pijavkah in drugih človekoljubnih napravah, ki so vse kakor nalašč ustvarjene v blagor kmetškemu ljudstvu. „Ponoseu sme biti vsak Slovenec na te može, bodimo veseli, da jih imamo in Bog nam le daj še obilo število iz te korenine“ — za Boga, — pa le v bistriskem okraju ne več, tukaj so kmetu vže do korenine vse požrli, kakor trtna uš. dajte mir — da požene ameriški nasad novo sveže sadje. Vederemo.

Telegrami.

Trst, 1. decembra. Slovenski misijon v cerkvi sv. Antona se ne more obhajati, ker se ni moglo dobiti poročstva za vzdrževanje reda. Od nikoder nobene pomoči. Treba bo Slovencem katoličanom v Trstu v katakombe, kakor prvim kristijanom.

Dunaj, 1. decembra. Upravno sodišče je zavrnilo pritožbo celjskih Slovencev proti sklepu občinskega sveta, da se vdovi pokojnega župana dr. Neckermanna dovoli pokojnina. Sodišče je utemeljilo ta sklep s tem, da ta stvar spada v samostojni delokrog občine.

Dunaj, 1. decembra. Zbornica poslancev danes nadaljuje posvetovanje o zakonu proti pijančenju. Poslanec Fux je predlagal, da se paragraf 4, ki govori o točilni koncesiji, vrne odseku, ker je še potrebno nekaj podrobnejših določil. Zbornica je pa paragrafa 4 in 5 vsprejela nespremenjena.

Dunaj, 1. decembra. Umrl je bivši dunajski župan dr. baron Felder.

Sredec, 1. decembra. „Agence Balcanique“ poroča, da misli poslanec Gubeldikov predlagati, naj se voli odsek sedmih članov, ki bode preiskaval delovanje prejšnje vlade. Splošno se misli, da bode izid delovanja te komisije dvomljiv.

Belgrad, 1. decembra. Vseučiliški senat je naročil komisiji treh profesorjev pod predsedstvom dekana juridične fakultete, da naj preiskuje dijaške izgrede.

Cetinje, 1. decembra. Turčija zbira vojake v Albaniji. Misli se, da hoče pokoriti nekatere uporne albanske rodove.

Rim, 1. decembra. Uradni list je priobčil kraljeve dekrete, s katerimi se preosnavlja vojna da se prištedi 7 $\frac{1}{2}$ milijonov lir.

Vojska mej Kitajci in Japonci.

London, 1. decembra. Timesu poroča se iz Kubeja: Japan hoče, kako se kaže, vojno nadaljevati. Delajo se priprave za pozimsko vojevanje.

Kien-Lien-Čang, 30. novembra. Japonska vojna je pod povelstvom Jamagata prestopila pasove pri Matien-Lingu in vzela Hang-Čn. Misli se, da so Japonci že tudi vzeli Lian-Jang na južnem bregu reke Tajčo, ki je 40 milj naleč od Mukdenu.

Umrl so:

28. novembra. Valentin Fioni, prisiljenec, 52 let, Poljanski nasip 50, valed raka.

30. novembra. Hermina Kermauner, učiteljeva sirota, 14 dni, Stralske alic 11, jetika. — Cirila Zor, knjigovodja bci, 17 mesecev, Kolizej, bronhitis capillaris.

V bolnišnici:

27. novembra. Alojzija Baš, delavčeva hči, 9 let, scrophulosis.

28. novembra. Ana Justin, šivilja, 33 let, jetika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	razlomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	736.4	-1.4	brev.	oblačno	
30. u. pop.	734.9	-3.4	sl. sever		0.00
9. u. zveč.	736.4	-1.6	sl. svzh	jasno	
Srednja temperatura -2.8			za 1-2° pod normalom.		

Eksekutivne dražbe.

Tom. Lapajnet iz Jelič. Vrha zemljišče (1330 gld.) dne 5. dec. (druga) v Idriji.

Jan. Bezeljaka iz Jeličinega Vrha zemljišča (835 gl. 8 $\frac{1}{2}$ kr., 350 gld. in 260 gld.) dne 5. decembra (druga) v Idriji.

Surovo maslo

oziroma surovo maslo za čaj, maslo, fina smetana za kavo, sir in skute, sveže mleko se dobivajo vsak dan sveže

v prodajalnici v semeniškem posloplju nasproti sadnemu trgu

Mojim velečenienim kupovalcem izrekam za dosedanje zaupanje svojo zahvalo ter se priporočam osobito duhovniškim gospodinjam z zagotovitvijo, da si bodem vedno prizadevala v vsakem oziru popolnoma zadostiti. — Z velespoštovanjem

584 8-6

Jera Lipovšek.

Olepšave za božično drevesce.

Franc Karol BISENIUS

sedaj na Dunaju, I., Singerstrasse II, Mezzanin.

Telefon 4929.

615 3-1

Najnižje tovarniške cene na debelo.

Britjantni mah za božična drevesca, patentovan, kar. on po 30 kr.

Velečastno se lesketajoči angeljski zvončki po 10 kr.

Velikanska novost! Zareče in kristalne kroglice in jajca po 12 kr. in dražje.

Ljubeznjivi Jezuščki po 22 kr.

Čudovito se sukajoče kroglice po 3 kr., plovci po 10 kr., orehi po 6 kr., jajca po 10 kr. in dražje, popolnoma obвити s srebrnimi nitkami.

Mični fantazijski obeski v jako lepo spreminjajočih se barvah. Narejeni so tako, da jih otroci ne poškodujejo.

Novovrstne odsvitajoče olepšave kakor angelji in zvezde za vrh drevesca komad po 8 kr. in dražje Plastični plavajoči božični angelji po 15 kr. in dražje.

Ceniki tisočerihi lepih in najnovejših olepšav za božična drevesca zastoj.

Nikjer nimam podružnice.

Priporočen od polikliniške direkcije.

Uporablja se proti dušljivemu kašlju, boleznim v grlu, v prsih in proti otročjim boleznim.

Konjaka sladni izvleček

Neutren za prebolele.

Dobiva se v vseh boljših lekarnah in droguerijah. 590 52-4

Tovarna konjak-sladnega izvlečka v Leipniku.

Želodčne kapljice

koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom Marijinceljske kapljice.

Te kapljice so zelo propešne (provzročujejo slast do jela, razstvarjajo sliz, so pomirjive in olajšujoče, ustavljajo krč in krepčajo želodec); rabijo pri nape-njanji in zapečenosti, preobloženem želodcu z jedili in pljačami itd.

Steklenica z rabilnim navódom velja 20 kr., tucat 2 gld., 3 tucate samo 4 gld. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Tenkóczy

479 12 zraven rotovža v Ljubljani.

Posiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličastva, Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena.

XVII. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gld. in sicer: 1 glavni dobitok s 60.000 gld. z dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma s 500 gld., 1 glavni dobitok s 30.000 gld., z 1 preddobitkom in 1 podobitkom po 250 gld., 2 dobitka po 10.000 gld., 10 dobitkov po 1000 gld., 15 dobitkov po 500 gld., 100 dobitkov po 100 gld., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld. — Žrebanje se bo vršilo nepreklono dne 20. decembra 1894. — Srečka stane 2 gld. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, I., Riemergasse 7, II. Stock, im Jakobshofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne proste.

Na Dunaju, v septembru 1894.

528 6-6

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov, 188 6-3 oddelk državne loterije.

Izvirak: Giesshübl-Puchstein, zdravilno kopališče pri Karlovih varih Prospekti zastoj in franko.

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in ru-deče orelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam

Mattonija Giesshübler kisla voda.

51 (43)

Gotov vspeh provzročajo preizkušeni in jako priljubljeni **Kaiserjevi kolobarčki iz poprove mete** (Pfeffermünz-Caramellen) proti pomanjkanju slasti do jedij, proti pokvar-jenemu in oslabelemu želodcu. 595 12-2 V zavojčkih po 20 kr. se dobivajo pristni v lekarni Mayerjevi „pri zlatem jelenu“ v Ljubljani.

9 zlatih, 13 srebrnih kolažn

9 častnih in priznalnih diplom

Kwizdov

136 20-15 IX 126 (8-8)

korneuburški živinoredilni prašek za konje, govedo in ovčad. Škatlja 70 kr., pol škatlje 35 kr.

Z najugodnejšim uspehom rabi se že 40 let v vseh veljih hlevih proti pomanjkanju slasti, slabemu prebavljenju, v zboljšanje ukusnega in izdatnejšega mleka.

Glavna zaloga: **Franco Iv. Kwizda** c. in kr. avstro-ugerski in kralj. rumunski dvorni založnik Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.

Pazi naj se na varstveno znamko in zahteva le **Kwizdov** Korneuburški živinored. prašek.

Pristen dobiva se v vseh lekarnah in droguerijah avstro-ugerske dežele.

RUSKÉ KOSMETICKÉ SPECIALITY

„Crème Venus“ Prostředek k zúšlechťení pleti.

Tekutý pudr „Eugenie“ Červené tekuté ličidlo „Eugenie“ Pudr „Eugenie“ v bílé, růžové a krémové barvě.

Barva na vlasy Kavkazká essenze na kníry.

V. G. RIES VIDEŇ IV. Grosse Neugasse 8.

Glavno zalogo za Kranjsko ima 623 26-1

FRAN STAMPFEL v Ljubljani, Kongresni trg, Tonhalle, Kongresni trg.

Poceni so naprodaj skoro nove

dvovprežne sani.

Natančneje se poizvé v Slonovih ulicah št. 3 v Ljubljani. 611 3-3

Krasna božična, novoletna in svatbena darila; neobhodno potrebno za vsako boljše gospodinjstvo!

Objava.

Krize v Novem Yorku in Londonu niso prizanesle evropski celini in je velika tovarna za srebrno blago prisiljena, svojo zalogo brez vsake odškodnine delavske moči. Pooblaščen sem izvršiti to nalogo in pošljem slednjemu nastopne stvari proti odškodnini gl. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinejših namiznih nožev s pristno angleško ostrico;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih vilic iz jednega komada;
- 6 kom. amer. patent-srebrn. jedilnih žlic kavinih
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemal-nica za juho;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemal-nica za mleko;
- 2 kom. amer. patent-srebr. kuplo za jajca
- 6 kom. angl. Viktorija čašice za podklado,
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad oedilnik za čaj;
- 1 komad najfinejša sipalnica za sladkor
- 44 komadov vkupe samo gl. 6-60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gl. 40—ter je je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6-60. Američansko patent-srebro je ven in ven bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inzerat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago povšeč, povrniti brez zadržka znesek, in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno ženitno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v glavni agenturi zjedinenih ameriških tovarn patent-srebra

A. Hirschberga

na Dunaji, II., Rembrandtstr. 19. — Telefon št. 7114.

Pošilja se v provincijo proti povzetju ali če se pošlje svota naprej.

Čistilni prašek zraven 10 krajcarjev.

Pristen le z zraven natisneno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izleček iz pohvalnih pisem.

Texing, Gor. Avstrijsko, 21. svečana 1892.

Slučajno sem videl pri Njega svetlosti grofu Wurm-brandu Vaše garniture ter se prepričal o nje lepoti in cenosti. Jožef Forst, župnik.

580 5-4 Ousea, dne 20. decembra 1893.

Vaše blagorodje!

... upam, da bodem ravno tako zadovoljen z novona-ročeno garnituro, in skaženi želim. Z veličastnim pozdravom

Henrik Kodum, postaini vodja, Ousea (na Primorskem).

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Ubal pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Kurjeočesno tinkturo.

Bolečine pomirljivo sredstvo pri kurjih očesih in pri trdi koži na nogi. Ima to prednost, da se s to tinkturo kar s ščetko pomaže bolni del na nogi. — Stekleničica z rabilnim navodom in ščetko velja 40 kr., tucat 3 gld. 50 kr.

Cvet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Marijacelejske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucati 4 gld. 80 kr.

Planinski zeliščni ali prsni sirup za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanju, in skaženi želodec. — Škatulja 21 kr., 1 zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

V zalogi so vsi medicinsko-farmaceutični preparati, posebnosti itd., dijetetična sredstva, homeopatična zdravila, medicinska mila, dišave itd. itd.,

katero razpošiljajo v vse kraje sveta lekarniške tvrdke:

Ubal pl. Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani, Kranjsko. Viktor pl. Trnkóczy na Dunaju, Margarethen. Dr. Oton pl. Trnkóczy na Dunaju, Landstrasse. Julij pl. Trnkóczy na Dunaju, Josefstadt. Vendelin pl. Trnkóczy v Gradcu, Štajersko. 292 29

Poštne pošiljave obratno.

China Serravallo z železom

neobhodno potreben oslabeledim in prebolelim

Vzbuja slast do jedi, krepi živce, čisti kri.

Srebrna svetinja: XI. zdravniški kongres v Rimu 1894,
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Benetkah 1894
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Kielu 1894,
Zlata svetinja: Mejnarodna razstava v Amsterdamu.

Jako ga priporočajo zdravniške avtoritete, kakor dvorni svetnik profesor dr. baron Krafft-Ebing, profesor dr. vitez Mosetig-Moorhof, profesor dr. Schauta, prof. dr. Monti, profesor dr. Neusser, primarij dr. vitez Nicolich itd.

To odlično zdravilno, okrepčevalno sredstvo zaradi dobrega okusa jako radi uživajo otroci in ženske.

Prodaja se v steklenicah po pol litra in po litru v lekarnah.

Lekarna Serravallo v Trstu.

578 30-8

Razpošiljalnica zdravil na debelo. Ustanovljena 1848.

Glavno zalogo v Ljubljani ima: Lekarna Piccoli na Dunajski cesti, nadalje tudi Mayr in Grečelj.

Obrtniki in trgovci,

375 26-22

člani konservativnega obrtnega društva v Ljubljani,*) priporočeni osobito cenj. naročnikom z dežele:

*) Oni obrtniki, člani konserv. obrtnega društva, kateri želé mej to naznanilo izvršeni biti, zglasé naj se pri upravnistvu „Slovenca“.

Belec Anton klepar v Šent-Vidu pri Ljubljani.	Hinterlechner Karol čevljar v Ljubljani, Francovo nabrežje 23.	Schmelzer Bertr. stolar v Ljubljani, ob St. Jakobskem mostu.
Blaznik L. v Ljubljani, Stari Trg št. 12. Zaloga najraznovrstnejšega galanterijskega blaga.	Jager Janez mesar v Ljubljani, v mestni kolibi p. mes. mostu.	Šega Jakob jermenar v Ljubljani, Poljanska cesta.
Bončar France pleskar v Ljubljani, Rimska cesta.	Kovač France čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.	Šerik Ivan krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Boucon Andrej stolar v Ljubljani, Dunajska cesta št. 7. priporoča največje svoje zalogo najraznovrstnejših stolov natančno in trajno iz najboljših tvarin izdelanih.	Kozak Josip mesar v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Škrabec M. klepar v Ljubljani, Kongresni trg
Breskvar France preje L. Šverljuga knjigovez, v Ljubljani, Stolno župnišče.	Kregar Ivan pasar in srebrar v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8. opozarja preč. duhovščino in cerkv. predstojništva na izvrstno urejeno delalnico, v kateri izdeljuje vsakovrstno cerkveno posodo in orodje iz najzanesljivejših kovine, zlata in srebra po najnižji ceni.	Šturm Franc krojač v Ljubljani, na Bregu št. 14.
Čamernik Ignacij kamnosek v Ljubljani, Poljske ulice št. 49.	Matkovič Dragotin brivec v Ljubljani, Pred škofoj.	Tome France pozlatar v Ljubljani, Streliške ulice
Černe Jožef urar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Maté Avgust čevljarski mojster v Ljubljani, Sv. Petra cesta 2.	Tomšič Luka vrtnar v Ljubljani, Poljanske ulice
Čermelj Jernej trgovina z južnim sadjem in zelenjadjó v Ljubljani, Semeniško poslopje.	Mihelič M. ščetar in zaloga krtač v Ljubljani Florjanske ulice št. 40. Šelenburgove ulice.	Uran & Večaj pečarja v Ljubljani, Igriške ulice.
Dolenec Oroslav svečar v Ljubljani, Gledališke ulice priporoča pristne čebelno - voščene sveče voščene zvitke in mēd. Zaloga pristnega brinja in brinjevoa. Vse po najnižji ceni.	Ozelj Gabrijel tapetnik v Ljubljani, Tržaška cesta.	Velkavrh Fr. jermenar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Dostal Karol tapetnik v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 31.	Paušner Franc krojač, v Ljubljani, Valvazorjev trg 4 (poleg okrajnega glavarstva).	Vilhar L. urar, v Ljubljani, Vodnikove ulice (poleg Katol. Tiskarne).
Brata Eberl slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja, tovarna za oljate barve, lak in pokost, Ljubljana, Franciškanske nlice št. 4. P. n. občinstvo opozarja posebno na izdelke, katere sva razstavila na obrtniški razstavi v deželnem mu- zeji „Rudolfinum“.	Pauer Friderik pekár v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50.	Virk Sebastijan čevljar v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Erjavec Alojzij (preje Zor) čevljar, v Ljubljani, Čevljarske ulice 3.	Perko Franc sobil slikar v Ljubljani, Florjanske ulice.	Zorman Alojzij mokar v Ljubljani, Florjanske ulice.
Fajdiga Filip mizar v Ljubljani, Slonove ulice.	Petrič Fr. trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani, Špitalske ulice.	Zalaznik Jakob slaščičarski in pekovski mojster v Ljubljani, Stari Trg št. 21, priporoča štirikrat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno slaščičarsko in pekarsko pecivo.
Fajdiga Ivan mokar v Ljubljani, Križevniški trg, blizala na Vrhnikih priporoča in ima vedno v zalogi vsakovrstno moko in etrebe po prav nizki ceni.	Plehan Valentin izdelovatelj voščenihi sveč in lectar v Ljubljani, sv. Petra cesta.	Zadnikar Henrik pasár in srebrar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17. izdeluje iz najboljših tvarin najraznovrstnejše cerkveno posodo in orodje po najnižji ceni. Popravi in prenovi stare predmete.
	Rebek Josip ključar v Ljubljani, Francovo nabrežje, zaloga ključov iz aluminija vseh elektrotehničnih priprav hišnih telegrafov itd.	Ignacij Žargi v Ljubljani, Sv. Petra cesta 4. Trgovina z manufakturnim in drobnim blagom. Zaloga najnovejših kravat, različnega perila, zimskega blaga itd. Velika zaloga nagrobnih vencev in šop- kov. Zaloga vseh potrebščin za krojače in šivilje.
	Sever Primož mizar za hišno opravo v Ljubljani, Građaške ulice št. 22.	

C. kr. okrajno sodišče v Velikih Laščah naznanja:

V zapuščino dué 11. novembra 1894 na Vidmu (Dobropolje) umrlega župnika gosp. **Valentina Sežuna** spadajoče raznovrstne premičnine, kakor: **goveja živina, prašiči, žito, pohištje, orodje, knjige** itd. v inventarni vrednosti 1922 glđ. 50 kr. se bodo

dné 5. decembra 1894

ob 9. uri predpoldne v farni hiši na Vidmu (Dobropolje) **prostovoljno po javni dražbi prodajale.**

C. kr. okrajno sodišče v Velikih Laščah,
dné 29. novembra 1894.

Šr. 25.712.

Ustanova.

607 3-2

Katarine Warnussove ustanovo za vzgojo deklic v znesku 126 glđ. na leto, podeliti je za dōbo treh let, t. j. za 1895., 1896. in 1897. leto dvema deklicama, ki ste ustanovnici v sorodu, ali pa, ko bi takih ne bilo, dvema hčerama ljubljanskih meščanov.

Prečnuje, opremljene s potrebnimi dokazili, vložiti je pri podpisnem magistratu

do 15. decembra letos.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 21. novembra 1894.

VII. zvezek

Andrej Kalan:

POVESTI

je izšel ter se dobiva komad po 20 kr., po pošti 23 kr., v Katoliški Bukvarni in Katoliški Tiskarni v Ljubljani.

Dobé se še II., III., IV.,
V. in VI. zvezek.

Anton Presker

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16,
priporoča se prečast. duhovščini

v izdelovanje vsakovrstne duhovniško-civilne in duhovniške obleke, kožuhovnatih žakljev za ogrevanje nog.

V zalogi ima tudi

storjeno obleko za gospode in dečke

zimske suknje, nepremočne havelocke, menšičke, ženske plašče, jope po najnovejšem kroju izvršene, popotne kožuhe, kratke kožuhe itd. v veliki izbiri. 606 8-2

Vse po nizki ceni.

Naročila na izdelovanje oblek po meri izvršujejo se točno po poljubnem kroju. Za dobro blago jamči.

Primerno družinsko ali prijateljsko božično ali novoletno darilo je

mej dobrimi stvarmi najboljša:

kemično čisti higijenični

Kranjski liker

iz planinskih zelišč

J. Klauer-ja,

trgovca „pri voglu“ v Ljubljani, Pred škofljo.

Isti, specialiteta prve vrste,

je nedosežen glede dobrote in vpliva blagodejno na prebavne organe ter oživiljačo. Ne smelo bi ga pogresati nobeno gospodinjstvo.

Dobiva se pri izdelovalcu **J. Klauer-ju**, trgovcu „pri voglu“, v vseh boljših špecerijah in trgovinah z jestvinami (delikatesami), kakor tudi v kavarnah. 616 25-2

Jakob Zalaznik,

slaščičarski in pekovski mojster

v Ljubljani, Stari trg št. 21,

priporoča slavnemu občinstvu svojo **bogato zalogo**

raznovrstnih slaščičarskih izdelkov

primernih za Miklavževa in božična darila,

kakor tudi

614 7-4

štirikrat na dan sveže, ukusno, zdravo in slatno

pekarsko pecivo.

Ne kupujte

malovrednih urarskih izdelkov pri tujih tvrdkah, ako se hočete izogniti takojšnjim dragim popravilom! Komur je na tem, da kupi zanesljivo in hatančno kažočo

nikelnato, srebrno ali zlato

žepno uro z verižico

naj naroči pri domači tvrdki

FR. ČUDEN

v Ljubljani, Mestni trg
(nasproti rotovžu)

kateri garantira za dobro blago leto dni in kateri ima v zalogi tudi budilnice, stenske ure itd. itd.

Izborna zaloga

veržic, uhanov, prstanov, naprsnih igel, okraskov, zapestnic itd.

Ceniki s podobami so franko na razpolago. 158 38

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10
prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd., vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki izbiri

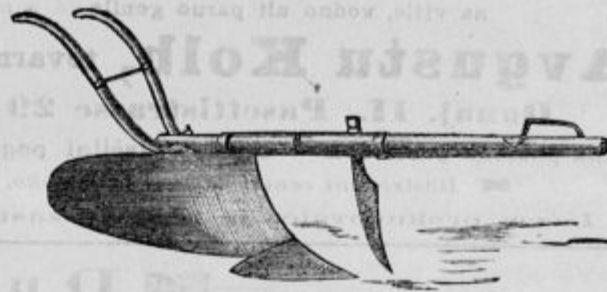
drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo **veliko zalogo** vsakovrstnih **ledenic** (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. **posestnike žag** na izborne **vodne žage** in **pile**, za kojih jakovost se jamči.

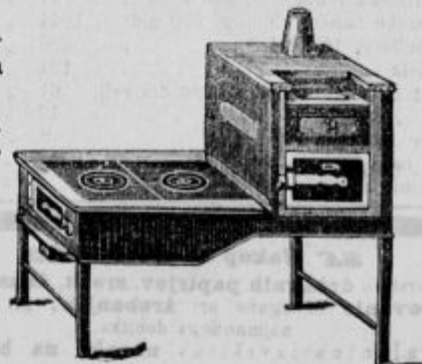
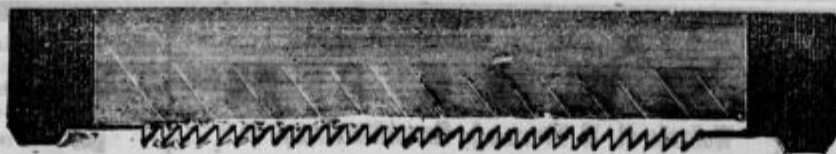
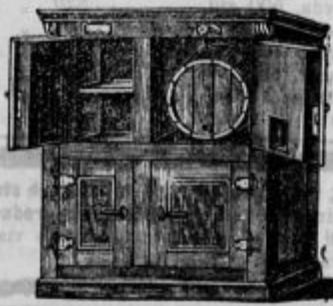
Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja stotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. 159 41

Kovači! Tu kupujete **železo najceneje**, pri pošteni vagi in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bode te prepirali!

CARBOLINEUM!

DR. ROMAN JACOBI,

zobni zdravnik v Ljubljani, Stari trg št. 4,

ustavlja po najnovejši in najboljši metodi

umetne zobe in zobovja.

Plombira in trga zobe brez bolečin. Zdravi sploh vsako ustno bolezen.

Ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. — Ob praznikih od 9. do 11. ure dopoldne. — Ob petkih za siromake od 9. do 10. ure dopoldne. 78 (22)

Josip Černe,

urar v Ljubljani.

Sv. Petra cesta št. 2

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo zlatih, srebrnih, tula- in raznih

žepnih ur

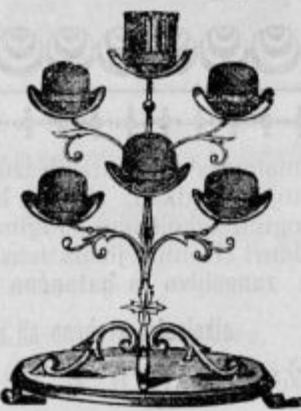
iz najmenitnejših tvornic, kakor: Longines ad Francillon v Švici, Schaffhausen, Glashütte i. dr. Dalje koledarske ure z in brez luninih spremenov, du-najske ure z nihalom, budilnice in vsakovrstne ure za domačo rabo. Poprave izvršuje točno in po primerni ceni. 500 20—12

Za vojake in dijake znižana cena. 22

Pod Trančo J. SOKLIČ Gledal. ulice
št. 1 št. 6
v Ljubljani

priporoča osobito prečast. duhovščini in sl. občinstvu v mestih in na deželi izbirno svojo zalogo

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov 126 52-41
turistiških klobukov, čepic

Tovarniška zaloga
kodnutih klobukov, k. dvornih
zelošnikov A. J. Fiebler v Gradcu.

po raznovrstnih kakovosti blaga pri merno nizkih cenah

Katoliška tiskarna
v izidnice
priporoča raznovrstne
po nizki ceni.

Najboljši in najcenejši vir nakupovanja

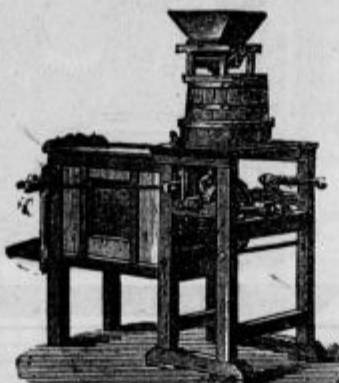

kmetijskih
strojev in prodaja

Strojev
za vinarstvo

vsakovrstnih
sesalnik
pralnih strojev
ovijalnikov,
zravnalnikov
perila

patentovanih
mlinov
za domačo upo-
rabo,

239

na vitle, vodno ali parno gonilo itd. je pri (52-33)

Avgustu Kolb, tovarna strojev

Dunaj, II., Pasettistrasse 29-31.

Prijazna poštna postrežba. — Ugodni plačilni pogoji. — Jamčenje.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Iščem prekupevalce in poštene zastopnike.

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnostij in mnogovrstnih
diplomo in zlato svetinjo na zdravilstvenih razstavah v
Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec

lekarnarja

Piccolija v Ljubljani

je izborno sredstvo, katero krepča in zdravi želodec ter
pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odpre.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar
Piccoli v Ljubljani proti povzetju.

Zaboj po 12 steklenic velja gld. 1.36, po 55 steklenic gld. 5.26
(zaboj tehta 5 kgr.). Poštnino plača vselej naročnik. — Steklenica
velja 10 kr. 617 50-1

Rojansko posojilno in konsumno društvo

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

v Rojanu pri Trstu

priporoča čast. duhovščini in drugim rodoljubom na deželi svojo bogato preskrbljeno

prodajalnico in zalogo jestvin

v Trstu, Via Belvedere št. 3,

kjer se prodaja vsakovrstno kolonijalno blago najboljše vrste in po ugodnih
cenah. — Razpošilja se po pošti in s tovrnim vlakom. Ceniki na zahtevanje franko.

Tudi pošilja raznovrstna

okolicańska, istrska in laška vina

v sodčkih po 28 litrov in več.

Čast. duhovščina, trgovci in drugi rodoljubi na deželi naj se blagovolé pre-
pričati sami ter podpirati s svojimi naročili edino slovensko narodno podjetje
v Trstu.

Društveno predstojništvo.

562 5

Uzorec so na razpolaganje.

Zaloga in zavod za izvršitev obleke za prečast. duhovščino

„pri rudečem križu“

623 52-50

Viljema Skarda

IV., Waltergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priporoča za zimo 1894/95:

Gorko zimsko obleko

kot: Havelok, zimske
suknje, vsakovrstne
kožuhe za potovanje in
mestno uporabo, duhov-
niške suknje, zimske
hlače, talare, in reve-
rende.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih
predpisih izvršeno:

birete, kolarje, napr-
nice, vsakovrstne du-
hovniške čepce.

Paramente preskrbuje
po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz naj-
boljšega, trpežnega blaga,
natančno izdelano; neuga-
jajoče vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago.
Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

Dunajska borza.

Dne 1. decembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	90	
Avstrijska zlata renta 4%	124	35	
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100	—	
Ogerska zlata renta 4%	123	60	
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	97	80	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1044	—	
Kreditne delnice, 160 gld.	398	—	
London vista	124	70	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	61	07 1/2	
20 mark	12	22	
20 frankov (napoleonador)	9	91 1/2	
Italijanski bankovci	46	25	
C. kr. cekini	5	88	

Dne 30. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	150 gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	163	50	
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	199	50	
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98	50	
Tisine srečke 4%, 100 gld.	142	50	
Dunavske vravnave srečke 5%	132	—	
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107	50	
Posojilo goriškega mesta	111	25	
4% kranjsko deželno posojilo	67	—	
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98	70	
Priporitne obveznice državne železnice	221	75	
južne železnice 3%	166	85	
južne železnice 5%	129	75	
dolenjskih železnice 4%	98	50	

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	142	50	
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18	—	
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	50	
Salmove srečke, 40 gld.	70	70	
St. Genois srečke, 40 gld.	71	25	
Waldsteinove srečke, 20 gld.	50	—	
Ljubljanske srečke	25	50	
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	179	50	
Akcije Ferdinandovesev. železn., 1000 gl. st. v.	3450	—	
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	520	—	
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	108	—	
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	72	—	
Montanska družba avstr. plan.	105	80	
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168	—	
Papirnih rubljev 100	135	22	

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilfstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarah,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svetovi za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnih.